

מועצה מקומית כפר שמריהו

KFAR SHMARYAHU LOCAL COUNCIL

מטרות חוק רישוי עסקים
חוק רישוי עסקים התשכ"ח – 1968, הוא אחד מהחוקים החשובים לאזרחי המדינה, שנועד להביא למימוש המטרות הבאות:

- איכות הסביבה: הבטחת איכות נאותה של הסביבה, לרבות מניעת מפגעים ומטרדים.
- משטרת ישראל: מניעת סכנות לשלום הציבור והבטחה מפני שוד והתפרצות.
- משרד התמ"ת: בטיחות הנמצאים במקום העסק וסביבתו.
- משרד החקלאות: מניעת סכנות הדבקות ממחלות בעלי חיים ומניעת זיהום מקורות המים, בחומרי הדברה, בדשנים ובתרופות.
- משרד הבריאות: הבטחת בריאות הציבור, לרבות תנאי תברואה נאותים.
- באחריות הרשות המקומית: קיום כל הדינים הנוגעים לתכנון ולבניה ושירותי הכבאות.

מהו רשיון לניהול עסק
רשיון העסק בא להבטיח כי ננקטו כל האמצעים והסידורים המתאימים, להפעלתו התקינה של העסק, עפ"י מטרות החוק לטובת הציבור הרחב.

רק עסק המוגדר כ"עסק טעון רישוי", בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי) השתנ"ה 1995, חייב ברשיון לפתיחתו ולניהולו.
רשיון עסק ניתן לאדם, למקום ולסוג העסק.
רשימה מפורטת של עסקים טעוני רישוי, ניתן לקבל במחלקה לרישוי עסקים.
מעיון ברשימה, מתגלה, כי לא כל עסק חייב ברשיון.
מחובת רשיון עסק, פטורים משרדים שונים של מקצועות חופשיים, כמו עורכי דין, רואי חשבון ועוד. כמו כן, פטורים מהוצאת רשיון, מרפאות לסוגיהם השונים, סטודיו להתעמלות, פעוטונים, גני-ילדים פרטיים ועוד.
כמו כן, ישנם עסקים מסוג המסחר, שאינם חייבים ברשיון לניהול עסק, כגון: מכירת הלבשה והנעלה, חלקי חילוף חדשים לרכב, כלי בית, מכשירי כתיבה וספרים.

קבוצת עסקים טעוני רישוי
שר הפנים, לאחר שהתייעץ עם השרים לאיכות הסביבה, ביטחון הפנים, התמ"ת, החקלאות והבריאות – דירג בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי) השתנ"ה – 1995, עשר קבוצות עיקריות כשלכל קבוצה, רשימת פריטים שנקבעו כטעוני רישוי: חלק מבין העסקים מוגדר בצו ב"שם עסק" כגון: בית מרקחת וחלקם מוגדר כ"סוג עסק" כגון: מזון ומרכיביו:
קבוצה 1 בריאות, רוקחות וקוסמטיקה
קבוצה 2 דלק ואנרגיה
קבוצה 3 חקלאות, מזון ובעלי חיים
קבוצה 4 מזון
קבוצה 5 מים ופסולת
קבוצה 6 מסחר ושונות
קבוצה 7 עינוג ציבורי, נופש וספורט
קבוצה 8 רכב ותעבורה
קבוצה 9 שירותי שמירה ואבטחה
קבוצה 10 תעשייה, מלאכה, כימיה ומחצבים

הגורמים המאשרים
קיימים מספר גורמים שבעלי עסקים טעוני רישוי, חייבים לקבל את אישורם לקיום העסק.
גורמים אלו, שיפורטו בהמשך, ראשים להתנות את אישורם ב"תנאים מיוחדים" ו"תנאים נוספים", בהתאם לחוק.
רשות הרישוי – בכל רשות מקומית, קיימת "רשות רישוי" שבסמכותה להוציא רשיון לעסק.

גורמי רישוי – גורמים ברשות המקומית, שהסכמתם המותנית בתנאים ודרישות מקצועיות ספציפיות, נדרשת לצורך קבלת הרישיון. כגון: מחלקת ההנדסה ברשות, היחידה לאיכות הסביבה, תברואה, מים וביוב ופיקוח עירוני.

מועצה מקומית כפר שמריהו KFAR SHMARYAHU LOCAL COUNCIL

נותני אישור – גורמים מקצועיים במשרדי הממשלה שהוסמכו ע"י השרים הנוגעים בדבר, לתת אישורים מטעםם לרשיון והם: משרד הבריאות, המשטרה, משרד התמי"ת, המשרד לאיכות הסביבה, משרד החקלאות – הכל בהתאם לסוג העסק.

גורמים נוספים – גורמים מקצועיים נוספים הנותנים אישור לרשות הרישוי, כגון: שירותי הכבאות והיחידות הסביבתיות לאיכות הסביבה, אשר גם הם מהווים גורמים מאשרים עבור רשות הרישוי.

גורמים אחרים לפי חיקוק אחר – התניה של רשיון העסק, באישור מוקדם של גורמים ממשלתיים אחרים, שאינם חלק מנותני האישור המצוינים לעיל. לדוגמא: קבלת רשיון עסק למוסך, מותנה בקבלה מוקדמת של רשיון מקצועי למוסך, מטעם משרד התחבורה.

תנאים לקבלת רשיון עסק
רשות הרישוי או נותן אישור, רשאים להתנות את רשיון העסק, היתר זמני ו/או אישור, בשלושה סוגים של תנאים, שבאים להבטיח את קיום מטרות הרישוי.
שלושת סוגי התנאים הם:
תנאי מוקדם – תנאי שיש לקיימו לפני שינתן הרשיון או ההיתר הזמני.
תנאי ברשיון – כאשר הרשיון או ההיתר הזמני, כולל בתוכו תנאים שיש לקיימם דרך קבע, בעת הפעלת העסק.
תנאי נוסף – תנאי שהוסיפו לרשיון או להיתר הזמני, לאחר שהוצא.
חשוב לדעת:

קביעת תנאים: נותן האישור רשאי להוסיף / לשנות לעסק תנאי ברשיון, שניתן לצמצמת/לתקופה, בכל עת שיתעורר הצורך לכך.

קביעת התנאים היא חלק מתהליך הרישוי ומהווה, לא אחת, עילה לערעור מצד מבקשי הרשיון או בעלי העסק, בשל ההשלכות הכלכליות הכרוכות בביצוע התנאים.
ערעור: ניתנת אפשרות למבקש או לבעל העסק, להגיש ערעור לבית המשפט המחוזי בשבתו כבין דין לעניינים מנהליים, על סירוב למתן רשיון / ביטול רשיון / תנאים, שלדעת המבקש, אינם סבירים.
השגה: ניתן להגיש ערעור למפקח כבאות ראשי, לגבי קביעת תנאים חריגים שניתנו ע"י שירותי הכבאות. שימוש חורג: עפ"י חוק רישוי עסקים, לא ניתן לאשר רשיון לעסק, שאינו עומד בדיני התכנון והבניה. במקרים מיוחדים, ניתן לאשר "שימוש חורג", שבהגדרתו בחוק התכנון והבניה, הנו שימוש בנכס או במקום שלא בהתאם לשימוש שאושר בהיתר הבניה, או המותר בתוכנית בניין עיר (תב"ע) התקפה למקום העסק. לדוגמא, על מנת להתיר שימוש מסחרי בדירת מגורים, דבר המהווה "שימוש חורג", יש לבצע תהליך "שינוי ייעוד" או הוצאת היתר ל"שימוש חורג", לפי חוק התכנון והבניה.
"שימוש החורג" שניתן לעסק, הנו זמני ומחייב ביצוע תהליך חידוש, מידי תקופה. עפ"י תקנות רישוי עסקים, תוקף רשיון העסק, לא יכול להיות תקף לתקופה ארוכה יותר מתוקף ה"שימוש החורג".
סוגי רשיונות העסק

רשות הרישוי, מנפיקה את הסוגים השונים של רשיונות העסק המפורטים להלן:
רשיון לצמיתות: רשיון שהוא בתוקף, מיום הוצאתו ועד בכלל, כל עוד לא ביטלה אותו רשות הרישוי.
רשיון תקופתי: רשיון הניתן לתקופה מוגדרת של שנה אחת/שלוש/ חמש שנים, והוא מיועד לסוגי עסקים, שבהם יתקיים הליך חידוש רישוי מחדש, בתום תקופת תוקפו של הרשיון. זאת בהתאם לתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות) תשס"א 2000 (התוספת הראשונה).
היתר זמני: היתר לעסוק בעסק טעון רישוי, לתקופה שלא תעלה על שנה אחת, שיינתן לפני מתן רשיון, וזאת באישור נותני האישור.

רשיון זמני: רשיון שניתן לעסק, שהוא זמני מטבעו – תוקף הרשיון הינו פחות משנה.
הרשות המקומית רשאית לקבוע סיום תקופת הרשיון, במועד מוקדם מזה הקבוע ברשיון לצמיתות ומרשיון תקופתי, ובלבד שתקופת הרשיון לא תפחת משנה אחת.
לדוגמא: עסק שהינו תקופתי לחמש שנים, אולם קיבל אישור "שימוש חורג" רק לשנה, הרשות המקומית תנפיק לו רשיון עסק רק לשנה.

תהליך הרישוי
על מנת שהעסק יפעל כראוי – ולא יגרום, חלילה, לפגיעה באיכות החיים והסביבה ויסכן בכך את שלומם, ביטחונם, בטיחותם ובריאותם של האזרחים – קיימים מספר שלבים בתהליך הרישוי, שיפורטו להלן,

מועצה מקומית כפר שמריהו

KFAR SHMARYAHU LOCAL COUNCIL

שבהם נדרש לעמוד בדרישות ותנאים של גורמי ונותני האישור. תהליך רישוי תקין, תוך עמידה בדרישות החוק והתנאים של גורמי ונותני האישור, עשוי לקצר בהרבה את זמני התהליך. שלב א', מידע מוקדם והכנת מסמכי הבקשה:

חוזה לשכירות עסק, מהווה התחייבות כובלת ולכן רצוי מאוד, לבצע בירור מוקדם, בטרם ייחתם חוזה שכירות. על כן, היזהרו מלהשקיע מאמצים וסיכון כספכם בעסק, שלא ניתן לקבל בו רשיון. מומלץ על המבקש להקים עסק שהוא "טעון רישוי", להגיע למחלקה לרישוי עסקים במועצה המקומית, על מנת לקבל מידע מוקדם והסבר על אופן הגשת הבקשה.

לצורך כך יש להכין מראש את כתובתו המדוייקת של העסק, מספר ח.פ. מרשם החברות, ומבנה העסק. בפגישה לקבלת מידע מוקדם ניתן לקבל במשרד המחלקה לרישוי עסקים:

הגדרת סוג העסק, עפ"י צו רישוי עסקים.

מדיניות רישוי והנחיות ייחודיות על פי סוג העסק ומיקומו, כגון: הנחיות להכנת תוכנית העסק עפ"י מהות העסק וכד'.

בעיות רישוי צפויות, כגון: מיקום בעייתי באזור מגורים וכד'.

חוקים ותקנות רלוונטיות שבעל העסק, יהיה חייב לעמוד בהם.

הצורך בהוצאת היתר בניה למבנה העסק או שינוי יעוד, או "שימוש חורג" עפ"י חוקי התכנון והבנייה. פרטים על גורמי ונותני האישור, הנדרשים לאשר עסק מסוג זה.

הנחיות להגשת הבקשה לרשיון במספר העתקים כגון: תוכניות עסק, מפה מצבית, תרשים סביבה, מסמכים וטפסים רלוונטיים.

על מנת לבחון היטב את התכנות קיום העסק, קיימת אפשרות להגיש בקשה לקבלת חוות דעת מקדמת מהרשות המקומית ו/או מנותני האישור. הבקשה כרוכה בתשלום אגרה ובהגשת טפסים ותוכניות בהתאם לחוק.

שלב ב' – הגשת הבקשה ותשלום האגרה:

על המבקש להגיש למחלקה לרישוי עסקים שברשות המקומית, בקשה לקבלת רשיון עסק, ע"ג טופס מובנה ממוחשב במשרד המחלקה. על המבקש לחתום במקום על הבקשה לקבלת הרשיון + חותמת החברה (אם מדובר בחברה).

הבקשה תכלול: מסמכים נילווים שפורטו בחוק, כגון: תרשים סביבה, מפה מצבית ותוכנית העסק ב- 5 העתקים, תחומה ע"י בעל מקצוע מוסמך (מהנדס או אדריכל) ולשלם האגרה (כיום 302 ₪ לכל פריט).

עם הבקשה מתייחסת ל"מפעל מסוכן", על מגיש הבקשה, לצרף תיק מפעל שבו מפורטים הסיכונים והאמצעים למניעתם, כפי שנקבע בתקנות רישוי עסקים (מפעלים מסוכנים) תשנ"ג 1963.

הערה: רשות הרישוי, רשאית לסרב לקבל בקשה לרשיון עסק, אם לא צורפו המסמכים הנדרשים, אבל היא מחויבת לנמק בכתב את הסיבות לדחייה.

שלב ג' – בחינת הבקשה:

הבקשה והמסמכים הנלווים, נבחנים ע"י המחלקה לרישוי עסקים ולאחר אישורה, תנפיק הרשות המקומית למבקש, אישור על כך שהבקשה הוגשה.

שלב ד' – העברת הבקשה לאישור גורמי ונותני האישור:

הבקשה מועברת ע"י המחלקה לרישוי עסקים במקביל, לבדיקה במחלקת ההנדסה ברשות, בכדי לבחון את התאמת העסק, לדיני התכנון והבניה, לגורמי ונותני האישור הרלוונטיים (כבאות, איכות הסביבה, משרד התמ"ת, משרד החקלאות) וכן לגורמים נוספים בהתאם לצורך, לשם קבלת אישורם ותנאיהם, או התנגדותם המנומקת לפתיחת העסק.

שלב ה' – בחינת הזכאות לרשיון/היתר זמני:

המחלקה לרישוי עסקים, מרכזת את חוות הדעת והתנאים של גורמים ונותני האישור.

תשובה חיובית: הרשות המקומית עורכת את הרשיון / היתר זמני והתנאים להפעלת העסק וראש רשות הרישוי, חותם על רשיון העסק.

תשובה שלילית של נותן האישור: הרשות המקומית תוציא למבקש מכתב מנומק, על סירוב למתן הרשיון. מתן תנאים מוקדמים: הרשות המקומית או נותן האישור, אינם מאשרים פתיחת העסק, בטרם ביצוע תנאים מוקדמים שיניחו את דעת הרשות המקומית או נותן האישור.

שלב ו' – הנפקת רשיון עסק / היתר זמני

הנפקת רשיון עסק / היתר זמני, ברשות המקומית אזור נעשית ע"י זימון בעל העסק והחתמתו על גבי רשיון העסק והתנאים בו – מסירה ביד של הרשיון. בעל העסק יחתום על הצהרה כי לא נעשו שינויים בעסק. הערה: רשות הרישוי איננה יכולה להנפיק רשיון לעסק או היתר זמני, ללא קבלת אישורים של נותני האישור והגורמים הנוספים.

מועצה מקומית כפר שמריהו

KFAR SHMARYAHU LOCAL COUNCIL

אין כל תוקף לרשיון העסק, או ההיתר הזמני, כל עוד ההצהרה אינה חתומה ולא שולמה אגרה.

סרגלי זמנים – בתהליך הוצאת הרשיון לעסק:

במטרה ליעל ולזרז את תהליך הרישוי ולשפר את השרות לאזרח, הטיל שר הפנים על רשויות הרישוי ונותני האישור, הגבלות זמן לטיפול בבקשה לקבלת רשיון עסק/היתר זמני או לחוות דעת מקדמיות, כך שכל גורמי הרישוי ונותני האישורים מחוייבים להשיב על כל הפניות אליהם, בזמן קצוב כמפורט בסרגלי הזמנים. פרטים נוספים ניתן לקבל במחלקה לרישוי עסקים.

חשוב לזכור!

רשיון עסק בא להבטיח, כי נעשו כל האמצעים והסידורים המתאימים, להפעלתו התקינה של העסק, עפ"י מטרות החוק, לטובת הציבור הרחב וטובת בעל העסק, הכוללים בין השאר: עמידה בדרישות חוקי התכנון והבניה, סידורי כיבוי אש, בטיחות המבנים, קיום תנאי תברואה מתאימים, מניעת מטרדים לסביבה וכו'. עסק טעון רישוי עפ"י החוק, מחוייב ברשיון עסק, מטעם הרשות המקומית.

עסקים טעוני רישוי: משרד הפנים פרסם צו, שבו מפורטים סוגי העסקים טעוני הרישוי, כדוגמת עסקים מזון, מפעלים, בתי מלאכה, מקומות עינוג ציבורי וכו'. פרטים ניתן לקבל במחלקת רישוי עסקים ברשות המקומית.

הרשיון הוא אישי וייחודי למקום ולסוג העסק.

הצגת רשיון: החוק מחייב להציג את רשיון העסק, במקום בולט בעסק.

תנאים לרשיון: קבלת הרשיון מותנית בעמידה בתנאים ובאישורים של מספר גורמי ונותני אישור (משרדי ממשלה וגורמים מקומיים אחרים). עמידה מהירה בתנאים, תקצר את תהליך הרישוי.

הנפקת רשיון עסק: הרשות המקומית אינה יכולה להנפיק רשיון עסק, ללא עמידה בתנאים ואישורים של כל גורמי ונותני האישור, המפורטים בצו רישוי עסקים, לרבות עמידה בחוקי התכנון והבניה ובדרישות הכבאות.

ביטול רשיון: הרשות המקומית רשאית לבטל רשיון עסק מיוזמתה או מיוזמת נותן האישור, אם העסק חרג מתנאי הרישוי. ביטול הרשיון יתבצע רק לאחר שיתאפשר לבעל העסק, לשטוח את טענותיו בפני הרשות המקומית.

חידוש רשיון: יש לחדש רשיון עסק לאחר כל שינוי בבעלות העסק, במבנה העסק, או כל שינוי אחר בתנאי הרשיון.

זכות כניסה: החוק מאפשר לכל גורמי הרישוי ונותני האישור, להיכנס למקום העסק, על מנת לבדוק אם מולאו כל הוראות החוק ועל בעל העסק להתיר כניסה זו.

איסור התקשרות: חל איסור על משרדי ממשלה, חברות ממשלתיות ורשויות מקומיות, להתקשר בקשר חוזי עם עסקים טעוני רישוי שאין להם רשיון עסק תקף.

עונשין: ניהול עסק טעון רישוי ללא רשיון, מהווה עבירה פלילית. העסק צפוי לצו סגירה מנהלית ובעליו צפוי להיתבע לדין, לקנסות גבוהים ולהטלת עונשי מאסר.